

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
28 травня 2026 року № 57

Положення про встановлення підвищених значень пруденційних нормативів
для банків України

I. Загальні положення

1. Основні положення та терміни

1. Це Положення розроблено відповідно до Закону України “Про Національний банк України” (далі – Закон про Національний банк), Закону України “Про банки і банківську діяльність” (далі – Закон про банки) та спрямоване на забезпечення підтримання банками на достатньому рівні капіталу та ліквідності для покриття всіх суттєвих ризиків, що притаманні їх діяльності та загрожують їх функціонуванню (життєздатності), забезпечення стабільної діяльності банків та своєчасного виконання ними зобов’язань перед вкладниками та іншими кредиторами, створення банками запасу капіталу для підвищення спроможності протистояти ризикам.

2. Це Положення розроблено з урахуванням положень:

1) Директиви Європейського Парламенту і Ради 2013/36/ЄС від 26 червня 2013 року про доступ до діяльності кредитних установ і пруденційний нагляд за кредитними установами, про внесення змін до Директиви 2002/87/ЄС та про скасування Директив 2006/48/ЄС та 2006/49/ЄС (зі змінами);

2) Настанов Європейського органу банківського нагляду щодо загальних процедур і методологій для процесу наглядового перегляду та оцінки (SREP) та наглядового стрес-тестування відповідно до Директиви 2013/36/EU (EBA/GL/2022/03, 18 березня 2022 року) [англійською мовою Guidelines on common procedures and methodologies for the supervisory review and evaluation process (SREP) and supervisory stress testing under Directive 2013/36/EU].

3. Терміни, що використовуються в цьому Положенні, уживаються в такому значенні:

1) бізнес-модель банку – система організації діяльності банку, що визначає цільові сегменти клієнтів, основні продукти та послуги, джерела формування

доходів, структуру активів і зобов'язань, а також здатність банку забезпечувати життєздатність та стійкість своєї діяльності у середньо- та довгостроковій перспективі;

2) буфер ліквідності (LCR_{buffer}) – показник, який відображає додаткову потребу в ліквідності для покриття специфічних для банку ризиків, які недооцінені банком або не покриваються мінімальними значеннями нормативів ліквідності;

3) додатковий розмір капіталу P2R (англійською мовою Pillar 2 Requirement) – показник, що визначає додатковий розмір капіталу, необхідний для покриття суттєвих ризиків, притаманних діяльності банку, які недооцінені банком та/або не покриваються мінімальними значеннями нормативів достатності капіталу;

4) загальна оцінка SREP (англійською мовою Supervisory Review and Evaluation Process) – числовий показник (бал) загального ризику для життєздатності банку, що визначений за результатами оцінки SREP;

5) загальні вимоги до капіталу OCR (англійською мовою Overall Capital Requirement) – значення нормативів достатності капіталу, яке є сумою підвищених / мінімальних значень нормативів достатності капіталу та комбінованого буфера капіталу;

6) керівник підрозділу банківського нагляду – керівник структурного підрозділу Національного банку України (далі – Національний банк), до функцій якого належить здійснення безвиїзного банківського нагляду (далі – підрозділ банківського нагляду);

7) мінімальне значення нормативу ліквідності – значення коефіцієнта покриття ліквідністю за всіма валютами (LCR_{BV}), установлене згідно з Інструкцією про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затвердженою постановою Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 року № 368, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 26 вересня 2001 року за № 841/6032 (зі змінами) (далі – Інструкція № 368);

8) мінімальні значення нормативів достатності капіталу – мінімальні значення нормативу достатності основного капіталу 1 рівня (H_{OK1}), нормативу достатності капіталу 1 рівня (H_{K1}), нормативу достатності регулятивного капіталу (H_{PK}) / спеціальне значення нормативу достатності регулятивного капіталу (H_{PK}) для спеціалізованих банків довірчого управління, установлені згідно з Інструкцією № 368;

9) норматив ліквідності – коефіцієнт покриття ліквідністю за всіма валютами (LCR_{BB}), вимоги щодо розрахунку якого встановлені згідно з Інструкцією № 368;

10) нормативи достатності капіталу – норматив достатності основного капіталу 1 рівня (H_{OK1}), норматив достатності капіталу 1 рівня (H_{K1}), норматив достатності регулятивного капіталу (H_{PK}), вимоги щодо розрахунку яких встановлені згідно з Інструкцією № 368;

11) оцінка SREP – оцінювання Національним банком фінансового стану банку, ризиків, притаманних його діяльності, життєздатності бізнес-моделі банку, адекватності капіталу та ліквідності банку ризикам, на які наражається або може наражатися банк, якості корпоративного управління в банку, ефективності систем управління ризиками та внутрішнього контролю;

12) підвищене значення нормативу ліквідності – значення нормативу ліквідності, встановлене відповідно до цього Положення Національним банком для банку на індивідуальній основі, яке визначається як сума мінімального значення нормативу ліквідності та значення буфера ліквідності (LCR_{buffer});

13) підвищені значення нормативів достатності капіталу TSCR (англійською мовою Total SREP Capital Requirement) – значення нормативів достатності капіталу, встановлені відповідно до цього Положення Національним банком для банку на індивідуальній основі, які визначаються як сума мінімальних значень нормативів достатності капіталу та відповідного значення P2R;

14) процес ІСААР (англійською мовою Internal Capital Adequacy Assessment Process) – процес оцінки достатності внутрішнього капіталу банку згідно з вимогами Положення про організацію процесу оцінки достатності внутрішнього капіталу в банках України та банківських групах, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 30 грудня 2021 року № 161 (зі змінами) (далі – Положення № 161);

15) процес ІЛААР (англійською мовою Internal Liquidity Adequacy Assessment Process) – процес оцінки достатності внутрішньої ліквідності банку згідно з вимогами Положення про організацію процесу оцінки достатності внутрішньої ліквідності в банках України та банківських групах, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 19 липня 2024 року № 88 (зі змінами) (далі – Положення № 88);

16) ризик концентрації – імовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів унаслідок несприятливого

впливу на фінансовий стан банку інших видів ризиків, спричинених наявною концентрацією активів щодо одного боржника / контрагента / групи пов'язаних контрагентів, видів економічної діяльності (галузева концентрація) або продуктів;

17) уповноважена посадова особа Національного банку – член Правління Національного банку, який здійснює загальне керівництво та контролює діяльність підрозділу банківського нагляду відповідно до розподілу функціональних обов'язків між Головою Національного банку, його першим заступником та заступниками Голови Національного банку.

Термін “професійне судження” уживається в цьому Положенні у значенні, наведеному в Законі про банки.

Інші терміни, що вживаються в цьому Положенні, використовуються в значеннях, визначених законами України та нормативно-правовими актами Національного банку.

4. Це Положення регулює порядок визначення та встановлення Національним банком згідно з частиною десятою статті 67 Закону про банки підвищених значень пруденційних нормативів достатності капіталу та ліквідності для банків.

2. Загальні підходи щодо визначення та встановлення підвищених значень пруденційних нормативів для банків

5. Національний банк у визначених ним порядку та спосіб визначає та встановлює підвищені значення таких пруденційних нормативів:

- 1) норматив достатності регулятивного капіталу (H_{PK}) (далі – норматив H_{PK});
- 2) норматив достатності капіталу 1 рівня (H_{K1}) (далі – норматив H_{K1});
- 3) норматив достатності основного капіталу 1 рівня (H_{OK1}) (далі – норматив H_{OK1});
- 4) коефіцієнт покриття ліквідністю за всіма валютами (LCR_{BB}) (далі – коефіцієнт LCR_{BB}).

6. Установлені Національним банком підвищені значення пруденційних нормативів для банку є обов'язковими для виконання банком.

7. Національний банк за результатами проведеної оцінки SREP визначає підвищені значення пруденційних нормативів для банку із застосуванням

професійного судження, сформованого з урахуванням принципів, визначених статтею 67 Закону про банки, а також на підставі:

1) даних звітності банку з урахуванням проведених банком річних коригувань звітності (за наявності);

2) даних звітів банку щодо процесу оцінки достатності внутрішнього капіталу / ліквідності (далі – звіт щодо процесу ICAAP / ILAAP);

3) величини ризиків, притаманних діяльності банку, визначеної Національним банком;

4) результатів першого і другого етапів оцінки стійкості банку, здійсненої згідно з Положенням про здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 22 грудня 2017 року № 141 (зі змінами) (далі – Положення № 141);

5) результатів виконання банком програми капіталізації / реструктуризації, складеної за результатами оцінки стійкості, здійсненої із застосуванням трьох етапів згідно з Положенням № 141.

8. Національний банк під час визначення підвищених значень пруденційних нормативів для банку має право враховувати:

1) отриману в результаті додаткового дослідження інформацію про операції, обставини та події, які мають або можуть мати вплив на величину ризиків, притаманних діяльності банку, або стратегію його діяльності;

2) тимчасові особливості регулювання та нагляду за банками, визначені Національним банком відповідно до статей 7¹, 15 Закону про Національний банк в умовах воєнного стану чи під час особливого періоду, або за наявності ознак нестійкого фінансового стану банківської системи, а також обставин, що загрожують стабільності банківської та/або фінансової системи країни.

9. Національний банк у разі реорганізації банків шляхом приєднання та подання банками – учасниками реорганізації до Національного банку документів для отримання дозволу на реорганізацію / попереднього висновку про погодження проекту плану реорганізації, складених відповідно до вимог Положення про особливості реорганізації банку за рішенням його власників, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 27 червня 2008 року № 189, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12 вересня 2008 року за № 845/15536 (зі змінами), визначає для банку- правонаступника підвищені значення пруденційних нормативів з урахуванням

очікуваного ефекту від реорганізації банків, строків реорганізації згідно з планом реорганізації.

10. Національний банк оприлюднює інформацію про встановлені підвищені значення пруденційних нормативів у розрізі кожного банку, щодо якого вони встановлені, на сторінці Офіційного інтернет-представництва Національного банку до 31 грудня поточного року.

II. Порядок визначення підвищених значень пруденційних нормативів

3. Визначення підвищених значень нормативів достатності капіталу банків TSCR

11. Національний банк визначає підвищені значення нормативів достатності капіталу TSCR для банку з урахуванням оцінки:

1) величини недооцінених банком ризиків, що враховуються під час оцінки дотримання мінімальних значень нормативів достатності капіталу, – кредитний ризик, ринковий ризик, операційний ризик;

2) величини ризиків, що не покриваються мінімальними значеннями нормативів достатності капіталу, – процентний ризик банківської книги, ризик концентрації, комплаєнс-ризик, інші суттєві ризики, на які банк наражається під час своєї діяльності;

3) достатності капіталу банку для покриття ризиків, що становлять загрозу для життєздатності бізнес-моделі банку, з урахуванням оцінки рівня організації його корпоративного управління та внутрішнього контролю, включаючи якість системи управління ризиками, проведеної згідно з розділом IV цього Положення.

12. Національний банк визначає підвищене значення нормативу Н_{PK} як суму:

1) мінімального значення нормативу Н_{PK}, встановленого згідно з Інструкцією № 368;

2) визначеного для банку значення P2R згідно з пунктом 15 глави 4 розділу II цього Положення.

13. Національний банк визначає підвищене значення нормативу Н_{K1} як суму:

1) мінімального значення нормативу H_{K1} , установленого згідно з Інструкцією № 368;

2) визначеного для банку значення $P2R_{K1}$ згідно з пунктом 22 глави 4 розділу II цього Положення.

14. Національний банк визначає підвищене значення нормативу H_{OK1} як суму:

1) мінімального значення нормативу H_{OK1} , установленого згідно з Інструкцією № 368;

2) визначеного для банку значення $P2R_{OK1}$ згідно з пунктом 23 глави 4 розділу II цього Положення.

4. Визначення додаткового розміру капіталу $P2R$

15. Національний банк визначає додатковий розмір капіталу $P2R$ з використанням такої формули:

$$P2R = P2R_{risks} + P2R_{concentration} + P2R_{BM},$$

де

1) $P2R_{risks}$ – показник, що визначається залежно від бала оцінки SREP за елементом “Достатність капіталу банку”, визначеного згідно з главою 14 розділу IV цього Положення (далі – бал CAP), та оцінки ризиків, притаманних діяльності банку, проведеної банком і Національним банком.

Показник $P2R_{risks}$ набуває значення в межах діапазону значень показника $P2R_{risks}$ згідно з таблицею 1 підпункту 1 пункту 15 глави 4 розділу II цього Положення.

Таблиця 1

№ з/п	Бал CAP	Діапазон значень показника $P2R_{risks}$	
		min, %	max, %
1	2	3	4
1	1	0	0,825
2	2	0	1,550
3	3	0,600	2,275
4	4	0,825	3,000

2) $P2R_{concentration}$ – показник, що визначається як сума значень показників за видами концентрації, розрахованих із використанням індексу Герфіндаля-Гіршмана (англійською мовою Herfindahl-Hirschman Index) (далі – ННІ) для оцінки концентрації кредитного портфеля банку, та набуває значення в межах діапазону значень показника $P2R_{concentration}$ згідно з таблицею 2 підпункту 2 пункту 15 глави 4 розділу II цього Положення.

Таблиця 2

№ з/п	Вид концентрації	Діапазон значень показника $P2R_{concentration}$	
		min, %	max, %
1	2	3	4
1	Індивідуальна щодо одного боржника / контрагента / групи пов'язаних контрагентів	0	2,000
2	За видами економічної діяльності (галузева концентрація) або за продуктами	0	2,000

;

3) $P2R_{BM}$ – показник, що визначається залежно від бала оцінки SREP за елементом “Бізнес-модель банку” (далі – бал BM), визначеного згідно з главою 12 розділу IV цього Положення. Показник $P2R_{BM}$ набуває значення в межах діапазону значень показника $P2R_{BM}$ згідно з таблицею 3 підпункту 3 пункту 15 глави 4 розділу II цього Положення.

Таблиця 3

№ з/п	Бал BM	Діапазон значень показника $P2R_{BM}$	
		min, %	max, %
1	2	3	4
1	1	0	2,000
2	2	0,333	2,333
3	3	0,667	2,667
4	4	1,000	3,000

.

16. Визначення значення $P2R_{risks}$ ґрунтується на даних звіту щодо процесу ІСААР банку. Значення показника $P2R_{risks}$ у межах діапазону значень згідно з таблицею 1 підпункту 1 пункту 15 глави 4 розділу II цього Положення визначається з урахуванням:

1) суттєвості кожного виду ризику, врахованого банком під час оцінки достатності капіталу банку за економічною перспективою за сценарієм без урахування стрес-тестування за даними звіту щодо процесу ІСААР.

Рівень суттєвості ризику визначається як співвідношення величини ризику до сукупної експозиції під ризиком або до регулятивного капіталу банку.

Розраховане значення суттєвості ризику може бути скориговано Національним банком (збільшено / зменшено), якщо є хоча б один з таких факторів:

є / немає зауваження / зауважень стосовно адекватності використаних банком методів та інструментів для забезпечення повноти оцінки притаманних банку ризиків за результатами оцінювання (верифікації) Національним банком якості звіту щодо процесу ІСААР банку;

величина ризику, визначена банком за економічною перспективою без урахування стрес-тестування, є значно більшою / меншою порівняно із середнім значенням / медіаною величини ризику, розрахованим / розрахованою щодо подібних банків;

2) оцінки впливу ризику (кредитний ризик, ринковий ризик, операційний ризик, які покриваються мінімальними вимогами до капіталу) на достатність капіталу, що є необхідним для дотримання банком установлених мінімальних значень нормативів достатності капіталу.

Оцінка впливу ризику розрахунково визначається шляхом збільшення величини сукупної експозиції під ризиком на розмір перевищення величини ризику за економічною перспективою без урахування стрес-тестування за даними звіту щодо процесу ІСААР над його величиною за нормативною перспективою;

3) оцінки впливу ризику (процентний ризик банківської книги, ризик концентрації, комплаєнс-ризик, інші суттєві види ризиків, на які банк наражається під час своєї діяльності, що не покриваються мінімальними значеннями нормативів достатності капіталу) на достатність капіталу, що є необхідним для дотримання банком установлених мінімальних значень нормативів достатності капіталу.

Оцінка впливу ризику розрахунково визначається шляхом збільшення величини сукупної експозиції під ризиком на величину ризику, розрахованого банком за економічною перспективою без урахування стрес-тестування за даними звіту щодо процесу ІСААР;

4) оцінки адекватності використаних банком підходів (методів та інструментів) до оцінки ризиків у межах процесу ІСААР;

5) результатів оцінки Національним банком якості процесу ІСААР банку, що здійснюється шляхом аналізу звіту щодо процесу ІСААР з урахуванням проведеної Національним банком оцінки ризиків банку;

6) результатів оцінки Національним банком якості управління окремим видом ризику, ефективності системи управління ризиками та системи внутрішнього контролю банку в цілому;

7) особливостей діяльності банку та порівняння з показниками подібних банків (англійською мовою horizontal benchmarking);

8) іншої інформації, отриманої під час нагляду, щодо діяльності банку.

17. Значення показника $P2R_{risks}$, визначене згідно з підпунктом 1 пункту 15 та пунктом 16 глави 4 розділу II цього Положення, може бути збільшено на два процентних пункти в разі виявлення ознак здійснення банком ризикової діяльності.

18. Визначення значення показника $P2R_{concentration}$ у межах діапазону значень таблиці 2 підпункту 2 пункту 15 глави 4 розділу II цього Положення здійснюється з урахуванням:

1) рівня концентрації кредитного портфеля банку за видами активів, який визначається на підставі значення показника ННІ та є:

мінімальним – якщо значення ННІ дорівнює “0”;

низьким – якщо значення ННІ становить від “0” до 0,1 (включно);

середнім – якщо значення ННІ становить від 0,1 до 0,18 (включно);

високим – якщо значення ННІ становить понад 0,18;

2) суттєвості кредитного ризику для банку;

3) рівня ризиків, притаманних окремим видам операцій, напрямам діяльності банку, географічним регіонам ведення діяльності, дочірнім компаніям чи філіям / відділенням банку;

4) результатів оцінки банком величини капіталу, необхідного для покриття ризику концентрації за економічною перспективою, за даними звіту щодо процесу ІСААР;

5) результатів оцінки Національним банком якості управління кредитним ризиком;

б) бала оцінки SREP за елементом “Достатність капіталу банку”, визначеного згідно з главою 14 розділу IV цього Положення.

19. Для визначення $P2R_{concentration}$ використовуються:

1) дані статистичної звітності банку в частині структури кредитного портфеля за галузями економіки, продуктами, боржниками / групами боржників;

2) значення прогнозних показників, отриманих від банку, включаючи дані звіту щодо процесу ICAAP банку.

20. Визначення значення показника $P2R_{BM}$ у межах діапазону значень таблиці 3 підпункту 3 пункту 15 глави 4 розділу II цього Положення здійснюється з урахуванням:

1) бала оцінки SREP за елементом “Рівень організації корпоративного управління та внутрішнього контролю банку”, визначеного згідно з главою 13 розділу IV цього Положення;

2) ефективності функціонування системи управління ризиками банку, включаючи функціонування інформаційних систем, спроможних забезпечити комплексний контроль за реалізацією стратегії банку та досягненням показників, передбачених бізнес-планом банку;

3) рівня ризиків, притаманних окремим видам операцій, напрямам діяльності банку, географічним регіонам ведення діяльності, дочірнім компаніям чи філіям / відділенням банку;

4) заходів банку, які спрямовані на поліпшення фінансового стану банку / усунення недоліків у діяльності;

5) особливостей діяльності банку та порівняння з показниками подібних банків (англійською мовою *horizontal benchmarking*);

6) результатів інспекційних перевірок та іншої інформації, отриманої під час нагляду щодо діяльності банку.

21. Оцінювання (верифікація) Національним банком якості звіту щодо процесу ICAAP банку ґрунтується на результатах:

1) аналізу організації функціонування процесу ICAAP банку в частині дотримання банком принципів, визначених у Положенні № 161, та врахування рекомендацій Національного банку щодо поліпшення процесу ICAAP банку;

2) аналізу повноти визначення та оцінки банком суттєвих ризиків, що притаманні його діяльності;

3) оцінки адекватності підходів банку до визначення достатності внутрішнього капіталу для покриття ризиків за економічною та нормативною перспективами;

4) оцінки ефективності контрольних механізмів процесу ІСААР та його інтегрованості із системою корпоративного управління, системою внутрішнього контролю, системою управління ризиками банку;

5) кількісної оцінки впливу результатів оцінки Національним банком суттєвих ризиків банку на достатність капіталу, що є необхідною для дотримання банком установлених мінімальних / підвищених значень нормативів капіталу.

22. Національний банк визначає додатковий розмір капіталу до значення нормативу $Нк1$ для банку за такою формулою:

$$P2R_{K1} = P2R \cdot 75\%.$$

23. Національний банк визначає додатковий розмір капіталу до значення нормативу $Нок1$ для банку за такою формулою:

$$P2R_{OK1} = P2R \cdot 56,25\%.$$

5. Визначення підвищеного значення нормативу ліквідності (коефіцієнта LCR_{BB})

24. Національний банк визначає підвищене значення нормативу ліквідності (коефіцієнта LCR_{BB}) для банку з урахуванням оцінки:

1) потенційного відпливу коштів, на який може наражатися банк унаслідок реалізації специфічних для банку ризиків, що не покриваються мінімальним значенням нормативу ліквідності;

2) зміни обсягу високоякісних ліквідних активів унаслідок реалізації специфічних для банку ризиків, що не покриваються мінімальним значенням нормативу ліквідності.

25. Національний банк визначає підвищене значення нормативу ліквідності (коефіцієнта LCR_{BB}) для банку як суму:

1) мінімального значення нормативу ліквідності (коефіцієнта LCR_{BB}), встановленого згідно з Інструкцією № 368;

2) визначеного для банку розміру буфера ліквідності (LCR_{buffer}) згідно з пунктом 26 глави 5 розділу II цього Положення.

26. Національний банк визначає розмір буфера ліквідності (LCR_{buffer}) залежно від бала оцінки SREP за елементом “Достатність ліквідності банку”, визначеного згідно з главою 15 розділу IV цього Положення (далі – бал LIQ). Буфер ліквідності набуває значення в межах діапазону значень показника LCR_{buffer} згідно з таблицею 4 пункту 26 глави 5 розділу II цього Положення.

Таблиця 4

№ з/п	Бал LIQ	Значення діапазону LCR_{buffer}	
		min, %	max, %
1	2	3	4
1	1	0	30,000
2	2	10,000	45,000
3	3	20,000	65,000
4	4	30,000	80,000

27. Визначення значення LCR_{buffer} ґрунтується на даних звіту щодо процесу ІЛААР банку. У межах діапазону значень таблиці 4 пункту 26 глави 5 розділу II цього Положення значення показника LCR_{buffer} визначається з урахуванням:

1) результатів оцінки банком величини необхідної ліквідності за економічною та нормативною перспективами за даними звіту щодо процесу ІЛААР;

2) повноти врахування банком у процесі ІЛААР притаманних його діяльності суттєвих ризиків, що мають вплив на ліквідну позицію банку за звичайних або стресових умов;

3) оцінки впливу суттєвих ризиків, притаманних діяльності банку, пов'язаних із ліквідністю, на достатність ліквідності, що є необхідною для дотримання банком встановленого мінімального значення нормативу ліквідності.

Оцінка впливу ризиків визначається шляхом зміни величини чистого очікуваного відпливу грошових коштів на величину ризиків, розрахованих банком за економічною перспективою з урахуванням стрес-тестування за даними звіту щодо процесу ІЛААР;

4) використаних банком підходів (методів та інструментів) до оцінки ризику ліквідності в межах процесу ІЛААР;

5) результатів оцінки Національним банком якості процесу ІЛААР банку, що здійснюється шляхом аналізу звіту щодо процесу ІЛААР з урахуванням проведеної Національним банком оцінки ризиків банку;

6) результатів оцінки Національним банком якості управління банком ризиками ліквідності та фінансування, а також ефективності системи управління ризиками та системи внутрішнього контролю банку;

7) особливостей діяльності банку та порівняння з показниками подібних банків (англійською мовою *horizontal benchmarking*);

8) результатів інспекційних перевірок та іншої інформації щодо ліквідності банку, отриманої під час нагляду.

28. Оцінювання (верифікація) Національним банком якості звіту щодо процесу ІЛААР банку ґрунтується на результатах:

1) аналізу організації функціонування процесу ІЛААР банку в частині дотримання банком принципів, визначених у Положенні № 88, та врахування рекомендацій Національного банку щодо поліпшення процесу ІЛААР банку;

2) аналізу повноти визначення та оцінки банком суттєвих ризиків, пов'язаних із ліквідністю, притаманних його діяльності;

3) оцінки адекватності підходів банку до визначення достатності внутрішньої ліквідності за економічною та нормативною перспективами;

4) оцінки ефективності контрольних механізмів процесу ІЛААР та його інтегрованості із системою корпоративного управління, системою внутрішнього контролю, системою управління ризиками банку;

5) кількісної оцінки впливу результатів оцінки Національним банком суттєвих ризиків банку на достатність ліквідності, що є необхідною для дотримання банком встановленого мінімального / підвищеного значення нормативу ліквідності.

III. Порядок встановлення для банку підвищених значень пруденційних нормативів

6. Оформлення результатів

29. Інформація про результати проведеної Національним банком під час здійснення безвиїзного банківського нагляду оцінки суттєвих ризиків, притаманних діяльності банку, відображається у звіті про оцінку банку (SREP).

30. Інформація, що міститься у звіті про оцінку банку (SREP), є інформацією з обмеженим доступом і власністю Національного банку для внутрішнього використання та не підлягає розголошенню. Розкриття Національним банком інформації, що міститься у звіті про оцінку банку (SREP), здійснюється в порядку, визначеному Законом про банки.

31. Національний банк надсилає до банку листа з інформацією про результати проведеної оцінки SREP, включаючи інформацію про затверджені Комітетом з питань нагляду та регулювання діяльності банків, оверсайта платіжної інфраструктури (далі – Комітет з питань нагляду) загальний бал SREP та оцінки (бали) кожного елемента SREP, а також рекомендації щодо діяльності банку (за потреби).

Лист надсилається з урахуванням вимог до надсилання документів, які містять інформацію, що становить банківську таємницю, установлених Правилами зберігання, захисту, використання та розкриття банківської таємниці, затвердженими постановою Правління Національного банку України від 14 липня 2006 року № 267, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 03 серпня 2006 року за № 935/12809 (зі змінами) (далі – Правила № 267).

Національний банк у разі визначення для банку підвищених значень пруденційних нормативів у порядку, установленому цим Положенням, у листі, який надсилає банку, повідомляє про початок адміністративного провадження.

7. Затвердження результатів

32. Рішення про встановлення підвищених значень пруденційних нормативів (нормативу N_{PK} , нормативу N_{K1} , нормативу N_{OK1} , коефіцієнта LCR_{BB}) для банків на індивідуальній основі, графіка їх поетапного досягнення (за потреби) приймає Правління Національного банку.

33. Процедурні рішення, що приймаються до початку безпосереднього розгляду Правлінням Національного банку питання про вирішення адміністративної справи, приймає уповноважена посадова особа Національного банку / керівник підрозділу банківського нагляду.

34. Днем початку адміністративного провадження у справі про встановлення Національним банком підвищених значень пруденційних

нормативів для банку є день складення (дата реєстрації) листа, передбаченого пунктом 31 глави 6 розділу III цього Положення.

35. Перебіг строку в адміністративному провадженні починається з наступного дня після настання події, з якою пов'язано його початок.

36. Національний банк повідомляє банк про початок адміністративного провадження невідкладно, але не пізніше наступного робочого дня, а за наявності обґрунтованих причин – не пізніше трьох робочих днів після його початку шляхом надсилання листа з урахуванням вимог до надсилання документів, які містять інформацію, що становить банківську таємницю, установлених у Правилах № 267.

У листі зазначаються права та обов'язки учасника адміністративного провадження, включаючи порядок ознайомлення з матеріалами адміністративної справи, а також способи подання ним своїх пояснень і зауважень у справі та строк, протягом якого учасник адміністративного провадження має право їх подати.

37. Банк не пізніше сьомого робочого дня з дня отримання листа Національного банку з повідомленням про початок адміністративного провадження зобов'язаний надіслати Національному банку лист в електронній формі про ознайомлення з інформацією щодо зафіксованих обставин, що можуть бути підставою для встановлення Національним банком підвищених значень пруденційних нормативів, за підписом керівника банку (особи, яка виконує його обов'язки). Банк має право в такому листі надати Національному банку пояснення / зауваження / обґрунтовані заперечення щодо обставин, а також надати необхідні документи або їх копії (електронні копії).

38. Лист з повідомленням про початок адміністративного провадження вважається таким, що доведено до відома банку в разі настання хоча б однієї з таких подій:

1) неотримання банком із незалежних від Національного банку причин листа протягом семи робочих днів із дня надсилання листа відповідно до пункту 31 глави 6 розділу III цього Положення;

2) отримання / неотримання від банку листа з інформацією про ознайомлення у порядку та у строки, установлені в пункті 37 глави 7 розділу III цього Положення, з інформацією щодо зафіксованих обставин, що можуть бути підставою для встановлення Національним банком підвищених значень пруденційних нормативів.

39. Національний банк має право під час адміністративного провадження зупинити адміністративне провадження для перевірки достовірності поданих банком документів / інформації та/або отримання документів / інформації від банку, якщо відсутність такої перевірки та/або таких документів / інформації перешкоджає об'єктивному вирішенню справи.

Національний банк повідомляє банк про зупинення адміністративного провадження в листі з наведенням обґрунтування.

40. Перебіг строку адміністративного провадження відновлюється з дня припинення обставини, що спричинила зупинення адміністративного провадження.

41. Рішення Національного банку про встановлення підвищених значень пруденційних нормативів для банку повинно містити:

- 1) назву та розмір підвищеного значення пруденційного нормативу;
- 2) дату, з якої підвищені значення пруденційних нормативів установлюються для банку;
- 3) оцінку обставин, виявлених Національним банком, із зазначенням висновків, зроблених на підставі такої оцінки виявлених обставин;
- 4) інформацію про право банку оскаржити таке рішення;
- 5) інформацію про спосіб, порядок і строк оскарження рішення, включаючи інформацію про вид суду, до якого банк може подати позов;
- 6) інформацію про те, що оскарження рішення в судовому порядку не зупиняє його виконання, із зазначенням правових підстав для цього.

42. Національний банк надсилає банку рішення про встановлення підвищених значень пруденційних нормативів для банку згідно з вимогами до надсилання документів, які містять інформацію, що становить банківську таємницю, установлені Правилами № 267.

43. Адміністративне провадження завершується в день прийняття Національним банком рішення у справі.

8. Планування капіталу, ліквідності

44. Банк зобов'язаний з 01 січня року, що настає після дня прийняття Національним банком рішення про встановлення для банку підвищених значень

пруденційних нормативів, або іншої дати, визначеної Національним банком, дотримуватися установлених підвищених значень пруденційних нормативів:

- 1) нормативу H_{PK} ;
- 2) нормативу H_{K1} ;
- 3) нормативу H_{OK1} ;
- 4) коефіцієнта LCR_{BB} .

45. Банк дотримується підвищених значень нормативів достатності капіталу за умови одночасного забезпечення виконання таких вимог:

1) фактичне значення нормативу достатності регулятивного капіталу (H_{PK}) становить не менше ніж сукупний розмір мінімального значення цього нормативу та значення $P2R$;

2) фактичне значення нормативу достатності капіталу 1 рівня (H_{K1}) становить не менше ніж сукупний розмір мінімального значення цього нормативу та значення $P2R_{K1}$;

3) фактичне значення нормативу достатності основного капіталу 1 рівня (H_{OK1}) становить не менше ніж сукупний розмір мінімального значення цього нормативу та значення $P2R_{OK1}$.

46. Банк дотримується підвищеного значення коефіцієнта покриття ліквідністю за всіма валютами (LCR_{BB}) за умови забезпечення виконання такої вимоги: фактичне значення коефіцієнта покриття ліквідністю за всіма валютами (LCR_{BB}) становить не менше ніж сукупний розмір мінімального значення нормативу ліквідності (коефіцієнта LCR_{BB}) та буфера ліквідності (LCR_{buffer}).

47. Банк, якому Національний банк не встановив підвищені значення пруденційних нормативів (нормативу H_{PK} / нормативу H_{K1} / нормативу H_{OK1} / коефіцієнта LCR_{BB}), забезпечує дотримання мінімальних / нормативних значень пруденційних нормативів, установлених згідно з Інструкцією № 368.

48. Банк ураховує установлені підвищені значення пруденційних нормативів (нормативу H_{PK} , нормативу H_{K1} , нормативу H_{OK1} , коефіцієнта LCR_{BB}) у стратегії банку, бізнес-плані, плані відновлення діяльності банку, плані фінансування банку в кризових ситуаціях, процесах ICAAP / ILAAP.

49. Банк, щодо якого Національний банк встановив підвищені значення пруденційних нормативів та який здійснює свою діяльність згідно з планом фінансового оздоровлення / письмовою угодою, укладеною з Національним банком, що передбачають заходи стосовно поліпшення рівня капіталізації або ліквідності, за потреби оновлює діючі плани / угоди.

9. Контроль за дотриманням банками підвищених значень пруденційних нормативів

50. Національний банк здійснює контроль за дотриманням банками встановлених підвищених значень пруденційних нормативів (нормативу НРК / нормативу Нк1 / нормативу Нок1 / коефіцієнта LCR_{BB}) згідно з періодичністю контролю за дотриманням пруденційних нормативів, установленою в главі 1 розділу IX Інструкції № 368.

51. Недотримання банком установлених підвищених значень пруденційних нормативів може бути підставою для розгляду Національним банком питання щодо застосування заходів впливу згідно зі статтею 73 Закону про банки та Положенням про застосування Національним банком України заходів впливу, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 17 серпня 2012 року № 346, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17 вересня 2012 року за № 1590/21902 (зі змінами).

IV. Оцінка SREP

10. Основні положення щодо проведення оцінки SREP

52. Оцінка SREP здійснюється в порядку та спосіб, визначені Національним банком, з метою сприяння забезпеченню фінансової стійкості та стабільності банківської системи, захисту інтересів вкладників та інших кредиторів банків.

53. Життєздатність банку визначається на підставі аналізу фінансових показників, передбачених бізнес-планом та стратегією банку щодо достатності капіталу та ліквідних коштів для покриття ризиків, на які наражається чи може наражатися банк, з урахуванням фактичного досягнення банком запланованих показників, передбачених фінансовими планами банку в попередні періоди, а також оцінки рівня організації корпоративного управління та внутрішнього контролю банку.

54. Процес оцінки SREP уключає:

1) аналіз та оцінку бізнес-моделі та стратегії банку;

2) оцінку рівня організації корпоративного управління та внутрішнього контролю банку, включаючи оцінку створеної банком системи управління ризиками;

3) оцінку ризиків, що створюють загрозу втрати капіталу, та оцінку достатності капіталу для покриття цих ризиків (далі – достатність капіталу);

4) оцінку ризиків ліквідності та фінансування (джерел ліквідності) для покриття цих ризиків (далі – достатність ліквідності);

5) аналіз даних звітів банків щодо процесу ICAAP / ILAAP;

6) оцінку фінансового стану банку шляхом щоквартального моніторингу основних кількісних та якісних показників з метою виявлення змін у фінансовому стані та профілі ризику банку, відповідності вимогам банківського законодавства, нормативно-правових актів Національного банку;

7) оцінку заходів, ужитих банком для поліпшення його фінансового стану;

8) визначення загальної оцінки ризиків та життєздатності банку, а також визначення загального бала SREP.

55. Оцінка SREP та визначення загального бала SREP здійснюється на підставі оцінки таких елементів SREP:

1) бізнес-моделі банку;

2) рівня організації корпоративного управління та внутрішнього контролю банку;

3) достатності капіталу банку;

4) достатності ліквідності банку.

56. Рішення про затвердження загального бала SREP та оцінок (бала) кожного елемента SREP приймає Комітет з питань нагляду із застосуванням професійного судження, сформованого з урахуванням принципів, визначених статтею 67 Закону про банки.

11. Загальна оцінка SREP

57. На підставі результатів проведеної оцінки SREP:

1) формується висновок щодо життєздатності банку з урахуванням достатності капіталу банку, достатності ліквідності банку та якості управління ризиками, притаманними діяльності банку, здатності бізнес-моделі банку до генерації прийняттого рівня доходів протягом наступних 12 місяців для покриття ризиків, на які наражається чи може наражатися банк;

2) визначаються подальші наглядові дії щодо банку із застосуванням принципу пропорційності, що передбачає врахування розміру банку в банківській системі, складності, обсягу, видів, характеру здійснюваних ним операцій, організаційної структури банку, профілю ризику банку, особливостей діяльності банку як системно важливого (за наявності такого статусу), діяльності банківської групи, до складу якої входить банк, фінансового стану банку та власників істотної участі в ньому, затвердженої стратегії банку.

58. Загальний бал SREP повинен відповідати таким вимогам:

1) характеризувати рівень ризику, що створює загрозу для життєздатності банку;

2) визначатися на підставі оцінок елементів SREP, що ураховують результати кількісної оцінки суттєвих ризиків, притаманних діяльності банку, та якості управління цими ризиками;

3) свідчити про потребу вжиття / про те, що немає потреби у вжитті подальших наглядових дій щодо банку для недопущення погіршення його фінансового стану та усунення недоліків і проблем в його діяльності, проведення інспекційної перевірки банку, застосування заходів впливу до банку та/або його керівників / власників істотної участі за наявності обґрунтованих підстав.

59. Загальний бал SREP може бути визначений від 1 до 4 балів та “F” з урахуванням висновку, який ґрунтується на характеристиках загального бала SREP, наведених у додатку 1 до цього Положення.

60. Загальний бал SREP та бал кожного елемента SREP є цілим числом за шкалою від 1 до 4, а саме: “1” – низький рівень ризику, “2” – середньонизький рівень (від низького до середнього рівня) ризику, “3” – середньовисокий рівень (від середнього до високого рівня) ризику, “4” – високий рівень ризику (далі – бальна оцінка, бал).

Значення розрахованого бала за кожним елементом SREP округлюється до цілого числа. Бал набуває значення “1”, якщо значення розрахованого бала становить менше ніж 0,50.

61. Загальний бал SREP “1” свідчить про те, що притаманні діяльності банку ризики створюють низький рівень ризику для життєздатності банку.

Загальний бал SREP “2” свідчить, що в діяльності банку є певна невідповідність щодо управління ризиками, яка не становить загрози інтересам вкладників чи інших кредиторів банку.

Загальний бал SREP “3” свідчить про те, що в діяльності банку є невідповідність щодо управління ризиками, яка в разі її неусунення може створити загрозу інтересам вкладників чи інших кредиторів банку.

Загальний бал SREP “4” свідчить, що в діяльності банку є суттєва невідповідність щодо управління ризиками, що створює загрозу інтересам вкладників чи інших кредиторів банку.

Загальний бал SREP може бути визначений як “F” – характеризує безпосередній ризик для життєздатності банку, визначається, якщо на дату оцінки банк віднесено до категорії проблемних або є обґрунтовані підстави для застосування до банку заходу впливу у вигляді віднесення банку до категорії проблемного, неплатоспроможного або відкликання банківської ліцензії та ліквідації банку.

62. Загальна оцінка SREP та оцінки елементів SREP є власністю Національного банку, призначеною для внутрішнього використання, та не підлягає розголошенню, крім повідомлення банку.

12. Оцінка бізнес-моделі банку

63. Оцінка життєздатності бізнес-моделі банку спрямована на виявлення основних вразливих напрямів діяльності банку на перспективній основі для їх урахування під час визначення ризиків для платоспроможності та ліквідності банку.

64. Життєздатність бізнес-моделі банку визначається на підставі оцінки її спроможності до генерації прийняттого рівня доходів протягом наступних 12 місяців з огляду на значення показників ефективності, відповідність структури фінансування банку його бізнес-моделі, ризик-апетиту (схильність до ризику).

65. Стійкість стратегії банку визначається на підставі оцінки її спроможності до генерації прийняттого рівня доходів упродовж щонайменше наступних трьох років згідно із затвердженим бізнес-планом з огляду на обґрунтованість прийнятих банком припущень для визначення значень прогнозних показників, результати проведеного Національним банком аналізу бізнес-моделі банку, успішність реалізації стратегії банку в минулому.

66. Рівень доходів банку є прийнятним, якщо їх обсяг є достатнім для досягнення банком стратегічних цілей та бюджетних показників, формування резервів під очікувані кредитні збитки за фінансовими активами в повному обсязі, підтримки капіталу банку на необхідному рівні для дотримання установлених Національним банком вимог до достатності капіталу банку, ведення прибуткової діяльності.

67. Під час оцінювання рівня прийнятності доходів банку враховуються структура фінансування, ризик-апетит, диверсифікація джерел формування доходів банку.

68. Оцінка життєздатності бізнес-моделі банку здійснюється на підставі результатів аналізу бізнес-моделі, оцінки кількісних та якісних показників.

69. Загальна оцінка життєздатності бізнес-моделі та стратегії банку визначається на підставі оцінки, отриманої за кількісними та якісними показниками, від 1 до 4 балів з урахуванням висновку, що ґрунтується на характеристиках бальної оцінки бізнес-моделі банку, наведених у додатку 2 до цього Положення.

13. Оцінка рівня організації корпоративного управління та внутрішнього контролю банку

70. Оцінка рівня організації корпоративного управління та внутрішнього контролю банку здійснюється шляхом аналізу інформації щодо функціонування системи внутрішнього контролю банку та щодо діяльності банку, отриманої за результатами безвиїзного банківського нагляду, інспекційних перевірок, ліцензування банків, нагляду за банками у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (далі – ПВК/ФТ), контролю за дотриманням банками вимог законодавства України, яке регулює відносини у сферах кіберзахисту, інформаційної безпеки, захисту прав споживачів фінансових / платіжних послуг.

71. Оцінка рівня організації корпоративного управління та внутрішнього контролю банку ґрунтується на результатах оцінювання таких елементів:

1) загальних засад функціонування системи корпоративного управління банку. Оцінювання цього елемента включає:

оцінку наявності в банку надійної та прозорої організаційної структури з чітким розподілом обов'язків, повноважень та відповідальності, включаючи органи управління та їх комітети;

оцінку поінформованості органів управління банку про операційну структуру банку (об'єкти, зв'язки та відносини між ними; пов'язані з банком структури) та пов'язані з нею ризики (принцип англійською мовою know-your-structure);

оцінку наявності та повноти політики щодо управління ризиками та політики щодо виявлення та уникнення конфлікту інтересів;

оцінку наявності стратегії аутсорсингу, яка враховує вплив аутсорсингу на діяльність банку та ризики, з якими він стикається, а також політики щодо аутсорсингу;

оцінку структури внутрішнього управління банку з точки зору її прозорості для зацікавлених сторін (включаючи акціонерів, працівників, клієнтів та громадськість);

2) корпоративної культури та культури управління ризиками. Оцінювання цього елемента включає:

оцінку спроможності органів управління банку нести відповідальність за банк та визначати стратегію банку;

перевірку того, що органи управління визначають принципи управління, корпоративні цінності та відповідні стандарти, включаючи незалежні процеси та процедури висвітлення, механізм конфіденційного повідомлення про неприйнятну поведінку в банку (англійською мовою whistleblowing policy mechanism);

оцінку ефективності роботи комітетів ради банку з огляду на культуру прийняття рішень з урахуванням створення середовища “ефективного виклику” (англійською мовою effective challenge), у якому організація прийняття рішень сприяє різним поглядам, включаючи залучення незалежних членів до складу комітетів;

оцінку виконання стратегії банку та політики банку всіма працівниками банку, включаючи питання культури прийняття ризику на всіх рівнях організаційної структури банку;

3) організації та функціонування органів управління (рада та правління банку). Оцінювання цього елемента включає:

оцінку органів управління банку з точки зору виконання процедур щодо визначення, контролю та періодичної оцінки системи управління банку;

оцінку наявності ефективної взаємодії між радою та правлінням банку, а також підрозділами з контролю;

оцінку складу та функціонування органів управління, їх комітетів з точки зору:

достатності кількості членів органів управління, їх відповідності вимогам щодо професійної придатності та ділової репутації;

достатності рівня відповідальності та незалежності членів органів управління;

забезпечення колективної придатності призначеного складу органів управління банку;

наявності процедур щодо ефективної та відповідної оцінки призначених членів органів управління на постійній основі;

наявності процедури перевірки ефективності управління призначеним складом органів управління банку;

наявності процедур управління для органів управління та їх комітетів;

наявності в членів органів управління банку достатнього часу для розгляду ризикових ситуацій та наявності відповідного доступу до інформації про ризики банку;

4) політики та практики винагород. Оцінювання цього елемента включає:

оцінку відповідності прийнятої банком політики винагороди профілю ризику банку, а також щодо забезпечення радою та правлінням банку (у межах компетенції) її дотримання, затвердження та відповідного контролю;

оцінку відповідності порядку виплати винагороди корпоративним цінностям банку та відповідності ризик-апетиту банку, стратегії банку та інтересам банку в довгостроковій перспективі;

оцінку наявності процедур банку щодо визначення переліку працівників банку, які мають суттєвий вплив на профіль ризику банку, та застосування кількісних та якісних критеріїв щодо виявлення зазначених працівників;

оцінку прийнятої банком політики винагороди щодо наявності умов для прийняття банком надмірного ризику;

оцінку співвідношення змінної та фіксованої складових винагороди, включаючи обмеження рівня змінної складової винагороди;

5) системи управління ризиками. Оцінювання цього елемента включає:

оцінку потенційних можливостей банку з проведення стрес-тестування, ступеня інтегрованості стрес-тестів та їх результатів під час прийняття рішень у банку;

оцінку ефективності процесів щодо оцінки банком достатності внутрішнього капіталу та внутрішньої ліквідності (ICAAP, ILAAP);

оцінку адекватності та ефективності організованого банком процесу управління проблемними активами відповідно до рівня, обсягу, структури проблемних активів банку, динаміки їх змін, включаючи оцінку визначення та запровадження банком заходів, спрямованих на скорочення рівня та обсягу потенційно проблемних та непрацюючих активів; заходів щодо списання банком знецінених фінансових активів за рахунок сформованих резервів під очікувані кредитні збитки, включаючи списання у зв'язку з прощенням заборгованості, згідно з вимогами законодавства України, нормативно-правових актів Національного банку та міжнародних стандартів фінансової звітності;

оцінку створеної банком системи управління ризиками та визначеного банком рівня ризик-апетиту шляхом:

установлення допустимих рівнів ризику та відповідних порогових значень щодо всіх суттєвих ризиків, які загрожують банку, з урахуванням дотримання вимог нормативно-правових актів Національного банку;

узгодження між собою визначеного рівня ризик-апетиту та стратегії управління ризиками, включаючи й на перспективу;

установлення відповідальності правління банку за визначення рівня ризик-апетиту;

затвердження внутрішньобанківського документа щодо ризик-апетиту та ознайомлення з ним працівників банку;

б) системи внутрішнього контролю, включаючи функції з управління ризиками, контролю за дотриманням норм (комплаєнс), внутрішнього аудиту. Оцінювання цього елемента включає:

оцінку дотримання в банку визначеного процесу прийняття рішень з чітким розподілом обов'язків щодо реалізації відповідної концепції та її складових;

оцінку наявності системи внутрішнього контролю за всіма напрямками діяльності банку, яка передбачає першочергову відповідальність бізнес-підрозділів і підрозділів, відповідальних за впровадження та дотримання належних політики та процедур внутрішнього контролю;

оцінку наявності затверджених і запроваджених у банку політики та процедур ідентифікації, кількісної оцінки, моніторингу та послаблення ризиків та відповідної концентрації ризику, а також складання відповідної звітності;

оцінку наявності в банку системи внутрішнього контролю за досягненням цілей та виконанням завдань, визначених стратегією управління проблемними активами та оперативним планом, ефективністю дій підрозділів та працівників банку, ефективністю застосованих банком інструментів врегулювання заборгованості та продажу стягнутого майна;

оцінку ефективності діяльності підрозділу з управління ризиками в банку, який бере активну участь у формуванні стратегії банку та прийнятті всіх важливих рішень щодо управління ризиками та надає раді та правлінню банку всю відповідну інформацію щодо ризиків. Наявність призначеної головної посадової особи, відповідальної за управління ризиками (головного ризик-менеджера), з достатнім колом повноважень та відповідальності, незалежну від процесу прийняття ризику банком, яка несе виключну відповідальність за діяльність підрозділу з управління ризиками та виконання покладених на цей підрозділ функцій;

оцінку ефективності діяльності підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс) та наявності призначеної головної посадової особи, відповідальної за здійснення контролю за дотриманням норм (комплаєнс), з достатнім колом повноважень для належного виконання функцій з управління комплаєнс-ризиком;

оцінку ризику порушення прав споживачів фінансових / платіжних послуг;

оцінку наявності внутрішньобанківських документів щодо затвердження нових продуктів та належної оцінки ризиків за новими продуктами;

оцінку наявності в банку управлінської звітності про ризики та використання її банком для цілей прийняття управлінських рішень, а також оцінку звітів про ризики щодо їх точності, всеосяжності, чіткості та корисності, належної періодичності їх складання та доведення до відома відповідних сторін;

оцінку ефективності підрозділу внутрішнього аудиту банку щодо:

відповідності його діяльності національним та міжнародним професійним стандартам;

наявності внутрішньобанківських документів, затверджених радою банку, якими визначені повноваження та обсяг відповідальності, організаційна незалежність;

складання планів аудиту з урахуванням ризиків, що притаманні діяльності банку, функціонування підрозділу внутрішнього контролю з метою охоплення всіх відповідних сфер діяльності банку та забезпечення контролю за урахуванням рекомендацій, наданих за результатами аудиторських перевірок;

7) інформаційних систем та інформаційно-комунікаційних технологій, кіберзахисту та забезпечення інформаційної безпеки, безперервності бізнес-процесів. Оцінювання цього елемента включає оцінку спроможності банку:

своєчасно генерувати точні та надійні дані щодо ризиків у звичайних умовах та в умовах стресу;

збирати та накопичувати дані щодо всіх суттєвих ризиків банку;

генерувати агреговані дані щодо ризиків, які можуть задовольнити широкий спектр запитів від органів управління або компетентних органів;

забезпечувати ефективно управління безперервними бізнес-процесами, що передбачає наявність перевірених планів дій в умовах надзвичайних ситуацій (план забезпечення безперервної діяльності банку, план фінансування банку в кризових ситуаціях), а також плану відновлення діяльності банку з виконання всіх своїх критичних функцій;

забезпечувати інформаційну безпеку банку шляхом організації, впровадження і функціонування заходів відповідно до вимог Національного банку та положень міжнародних стандартів з питань інформаційної безпеки / кіберзахисту;

8) механізмів планування заходів щодо відновлення діяльності з огляду на оцінку прийнятності плану відновлення діяльності банку / банківської групи, проведеному з урахуванням його повноти, реалістичності, відповідності бізнес-моделі, профілю ризику, складності, обсягу, видам, характеру здійснюваних операцій, а також узгодженості з іншими планами і заходами щодо діяльності банку, включаючи план забезпечення безперервної діяльності, план фінансування в кризових ситуаціях;

9) оцінки у сфері ПВК/ФТ.

72. Оцінка ефективності створених банком системи управління ризиками та системи внутрішнього контролю здійснюється шляхом аналізу та перевірки процесів з управління ризиками, аналізу діяльності банку, включаючи інформацію, отриману під час здійснення безвиїзного нагляду та інспекційних перевірок, проведених робочих зустрічей з керівниками банку та іншими працівниками банку, а також самооцінки банку за анкетною для оцінки рівня організації корпоративного управління, ефективності та адекватності функціонування систем управління ризиками та внутрішнього контролю банку (у цьому разі до банку надсилається запит).

73. Рівень організації корпоративного управління та внутрішнього контролю банку може бути оцінено від 1 до 4 балів з урахуванням висновку, який ґрунтується на характеристиках бальної оцінки рівня організації корпоративного управління та внутрішнього контролю банку, наведених у додатку 3 до цього Положення.

14. Оцінка достатності капіталу банку

74. Метою здійснення оцінки ризиків капіталу є визначення достатності капіталу банку (його розміру та структури) протягом щонайменше наступних 12 місяців після дати оцінки для покриття суттєвих ризиків, притаманних його діяльності, включаючи ризики, які недооцінені банком або не покриваються мінімальними значеннями нормативів достатності капіталу, а також визначення необхідних заходів для врегулювання потенційної недостатності капіталу.

75. Аналіз та оцінка ризиків капіталу здійснюються на підставі кількісних та якісних показників, що характеризують суттєві ризики банку та якість управління цими ризиками.

76. Достатність капіталу банку може бути оцінена від 1 до 4 балів з урахуванням висновку, який ґрунтується на характеристиках бальної оцінки достатності капіталу банку, наведених у додатку 4 до цього Положення.

15. Оцінка достатності ліквідності банку

77. Метою здійснення оцінки достатності ліквідності банку є визначення достатності ліквідних активів для покриття ризиків ліквідності та фінансування, притаманних діяльності банку, а також необхідних заходів для врегулювання потенційного дефіциту ліквідності протягом щонайменше наступних 12 місяців після дати оцінки.

78. Аналіз та оцінка ризиків ліквідності та фінансування банку здійснюється на підставі кількісних та якісних показників, а також шляхом оцінювання якості управління цими ризиками.

79. Достатність ліквідності банку може бути оцінена від 1 до 4 балів з урахуванням висновку, який ґрунтується на характеристиках бальної оцінки достатності ліквідності банку, наведених у додатку 5 до цього Положення.

Додаток 1
до Положення про встановлення
підвищених значень пруденційних
нормативів для банків України
(пункт 59 глави 11 розділу IV)

Характеристики загального бала SREP

Таблиця

№ з/п	Опис характеристики загального бала SREP	Висновок	Оцінка в балах
1	2	3	4
1	<p>Бізнес-модель та стратегія банку не викликають обґрунтованого занепокоєння.</p> <p>Бізнес-модель банку є життєздатною з огляду на спроможність до генерації прийняттого рівня доходів на прогностному періоді щонайменше 12 місяців, з урахуванням ризик-апетиту та достатності операційних доходів для покриття операційних витрат, здійснення інвестицій для досягнення стратегічних цілей</p>	<p>Виявлені ризики створюють низький рівень ризику для життєздатності банку</p>	1
2	<p>Оцінка стратегії банку свідчить про потенційну життєздатність банку впродовж щонайменше наступних трьох років.</p> <p>Ведення прибуткової діяльності та здатність банку її підтримувати впродовж щонайменше наступних трьох років</p>		
3	<p>Системи корпоративного управління та внутрішнього контролю банку не викликають обґрунтованого занепокоєння та є ефективними з огляду на:</p> <p>наявність прозорості організаційної структури з чітким розподілом обов'язків, повноважень та відповідальності між органами управління банку, його структурними підрозділами, працівниками банку;</p> <p>належним чином задокументовані і затверджені політику, методики і</p>		

1	2	3	4
	<p>процедури управління ризиками, адекватні особливостям його діяльності, характеру й обсягам банківських та інших фінансових послуг;</p> <p>створену систему управління ризиками, яка забезпечує безперервний процес виявлення, оцінки, моніторингу та аналізу ризиків з метою прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень щодо пом'якшення ризиків та зменшення пов'язаних із ними втрат (збитків);</p> <p>створену систему внутрішнього контролю, функціонування якої спрямоване на забезпечення ефективності корпоративного управління в банку, досягнення операційних, інформаційних, комплаєнс-цілей діяльності;</p> <p>низький рівень залишкової вразливості до ризиків, притаманних діяльності банку;</p> <p>високий рівень корпоративної культури, функціонування процедури запобігання конфлікту інтересів, розроблений та затверджений кодекс етики, політику винагороди, що відповідає стратегічним цілям</p>		
4	<p>Структура капіталу та розмір капіталу банку є достатніми для покриття ризиків, притаманних діяльності банку, та дотримання установлених підвищених значень нормативів достатності капіталу TSCR, комбінованого буфера капіталу та управлінського запасу капіталу (за даними звіту ІСААР) з урахуванням результатів стрес-тестування</p>		
5	<p>Ліквідна позиція банку та джерела фінансування не викликають обґрунтованого занепокоєння. Значення нормативів ліквідності банку значно</p>		

1	2	3	4
	перевищують установлені нормативні значення, які згідно з прогнозами залишатимуться на високому рівні		
6	Нормативи обов'язкового резервування коштів банком дотримуються		
7	Довгострокові джерела фінансування (зі строком залучення більше одного року) є стабільними та не створюють очевидних ризиків для діяльності та бізнес-моделі банку		
8	Активи та зобов'язання є диверсифікованими відповідно до бізнес-моделі банку		
9	Немає зауважень до надійності та реалістичності плану відновлення банку		
10	<p>Бізнес-модель та стратегія банку не викликають обґрунтованих суттєвих занепокоєнь.</p> <p>Бізнес-модель банку є життєздатною з огляду на спроможність до генерації середнього рівня доходів, який є прийнятним порівняно з подібними банками, з урахуванням ризик-апетиту та достатності операційних доходів для покриття операційних витрат</p>	Виявлені ризики створюють середньонизький рівень (від низького до середнього рівня) ризику для життєздатності банку	2
11	<p>Оцінка стратегії банку свідчить про потенційну життєздатність банку за умови зниження рівня концентрації в активах та структурі доходів.</p> <p>Ведення прибуткової діяльності та здатність банку її підтримувати впродовж щонайменше наступних трьох років</p>		
12	<p>Організація корпоративного управління, системи управління ризиками та внутрішнього контролю банку в цілому є ефективними, хоч і є незначні недоліки щодо:</p> <p>створеної організаційної структури в частині складу колегіальних органів, розподілу обов'язків, повноважень та</p>		

1	2	3	4
	<p>відповідальності між органами управління банку, його структурними підрозділами, працівниками банку;</p> <p>задокументованих і затверджених політики, методик і процедур управління ризиками та здійснення внутрішнього контролю з урахуванням особливостей діяльності банку, характеру й обсягів банківських та інших фінансових послуг;</p> <p>функціонування процесів виявлення, оцінки, контролю та моніторингу притаманних банку ризиків;</p> <p>розроблених банком заходів за результатами оцінювання SREP, спрямованих на зниження рівня ризиків, притаманних діяльності банку, та/або підтримання достатності капіталу та ліквідності банку</p>		
13	Немає суттєвих зауважень до надійності та реалістичності плану відновлення банку		
14	<p>Структура капіталу та розмір капіталу є достатніми для покриття ризиків, притаманних діяльності банку, та забезпечується дотримання установлених підвищених значень нормативів достатності капіталу TSCR і комбінованого буфера капіталу впродовж щонайменше наступних 12 місяців.</p> <p>Значення нормативів капіталу перевищують установлені мінімальні значення</p>		
15	Керівництво банку вживає дієвих заходів з поліпшення рівня капіталізації банку		
16	Розмір сформованих буферів капіталу наближається до граничного рівня		
17	Заплановані заходи банку, що спрямовані на зниження рівня ризиків		

1	2	3	4
	капіталу та підвищення рівня капіталізації банку, виконуються		
18	Значення нормативів ліквідності банку, буфера ліквідності та нормативів обов'язкового резервування коштів перевищують установлені Національним банком значення, проте є ризик їх зниження		
19	Активи та зобов'язання є диверсифікованими відповідно до бізнес-моделі діяльності банку, водночас спостерігаються окремі концентрації, що суттєво не впливають на ризик ліквідності		
20	Бізнес-модель банку потребує суттєвого вдосконалення з огляду на низький або нестабільний рівень доходів, суттєві концентрації в активах та структурі доходів, недостатність операційних доходів для покриття операційних витрат	Виявлені ризики створюють середньовисокий рівень (від середнього до високого рівня) ризику для життєздатності банку	3
21	Оцінка стратегії банку свідчить про її неспроможність до реалізації згідно з чинною бізнес-моделлю		
22	<p>Організація корпоративного управління, системи управління ризиками та внутрішнього контролю банку потребують суттєвого поліпшення, оскільки є:</p> <p>ознаки недостатньої прозорості створеної організаційної структури, включаючи склад колегіальних органів банку, розподіл обов'язків, повноважень та відповідальності між органами управління банку, його структурними підрозділами, працівниками банку, та ознаки залежності підрозділів управління ризиками та контролю від підрозділів банку, які здійснюють операції;</p> <p>недоліки систем управління ризиками та внутрішнього контролю в частині неврахування особливостей діяльності</p>		

1	2	3	4
	<p>банку, характеру та обсягів його операцій, профілю ризику та системної важливості банку, що призвело або може призвести до виникнення суттєвих концентрацій в активах, зростання обсягу або частки непрацюючих активів, погіршення значень показників ефективності діяльності банку (ROE, ROA, CIR)</p>		
23	<p>План відновлення банку оцінено як такий, що має суттєві недоліки та/або містить значні перешкоди для реалізації заходів відновлення в разі активації плану.</p> <p>У плані відновлення банком не враховано рекомендацій Національного банку щодо поліпшення його якості</p>		
24	<p>Розмір регулятивного капіталу банку має граничне значення щодо встановлених мінімальних вимог.</p> <p>Імовірність порушення банком установлених підвищених значень нормативів достатності капіталу TSCR за несприятливих умов є високою</p>		
25	<p>Розмір сформованих окремих буферів капіталу є меншим, ніж нормативно встановлений.</p> <p>Дієвість заходів банку з підвищення рівня капіталізації є сумнівною</p>		
26	<p>Стрес-тестування виявило середній рівень ризику щодо впливу різкого, але ймовірного економічного спаду на дотримання підвищених значень нормативів достатності капіталу TSCR.</p> <p>Заплановані заходи банку, що спрямовані на зниження рівня ризиків капіталу, не виконуються в повному обсязі.</p> <p>Ризики ефективної реалізації плану заходів банку, спрямованих на зниження рівня ризиків капіталу та підвищення рівня капіталізації, є високими</p>		

1	2	3	4
27	<p>Нормативи ліквідності мають граничні значення.</p> <p>Значення буфера ліквідності погіршується або є нижчим за встановлений Національним банком рівень.</p> <p>Є сумніви щодо спроможності банку відновити достатній рівень ліквідності впродовж наступних трьох місяців</p>		
28	<p>Нормативи обов'язкового резервування коштів банком дотримуються</p>		
29	<p>Невідповідність між строками погашення активів і зобов'язань створює середній рівень ризику та має тенденцію до погіршення</p>		
30	<p>Активи та зобов'язання не є достатньо диверсифікованими, наявні концентрації потребують посиленого контролю</p>		
31	<p>Бізнес-модель банку нежиттєздатна з огляду на неприйнятний рівень доходів, високий рівень концентрації в активах та структурі доходів, недостатність операційних доходів для покриття операційних витрат</p>	<p>Виявлені ризики створюють високий рівень ризику для життєздатності банку</p>	4
32	<p>Оцінка стратегії банку свідчить про її нереалістичність та неспроможність урегулювання наявних проблем у діяльності банку згідно з чинною бізнес-моделлю</p>		
33	<p>Системи корпоративного управління та внутрішнього контролю банку не є ефективними, оскільки банк має:</p> <p>непрозору організаційну структуру банку та розподіл обов'язків, повноважень і відповідальності між органами управління банку, його структурними підрозділами, працівниками банку;</p> <p>підрозділи управління ризиками та контролю, які не відокремлені від підрозділів банку, що здійснюють операції;</p>		

1	2	3	4
	неналежний склад та рівень функціонування органів управління банку; неналежний рівень функціонування систем управління ризиками та внутрішнього контролю, системи стрес-тестування, процесів планування капіталу та планування ліквідності, що призвело до високого рівня концентрації в активах, зростання обсягу або частки непрацюючих активів, погіршення значень показників ефективності діяльності банку (ROE, ROA, CIR)		
34	<p>Мінімальний розмір регулятивного капіталу банку не дотримано на окремі дати протягом останніх шести місяців.</p> <p>Імовірність порушення банком установлених підвищених значень нормативів достатності капіталу TSCR з початком різкого, але ймовірного економічного спаду є високою.</p> <p>Заходи банку щодо підвищення рівня капіталізації є неефективними</p>		
35	Стрес-тестування виявило, що вимоги до підвищених значень нормативів достатності капіталу TSCR не буде дотримано з початком різкого, але ймовірного економічного спаду		
36	Переважну частину запланованих заходів банку, що спрямовані на відновлення рівня капіталу та зниження рівня ризиків капіталу, не виконано, або немає плану заходів банку, спрямованих на відновлення рівня капіталу та зниження рівня ризиків капіталу, або такий план є неприйнятним		
37	Значення буфера ліквідності стрімко погіршується або є нижчим за встановлений Національним банком рівень.		

1	2	3	4
	<p>Переважну частину запланованих банком заходів, спрямованих на відновлення рівня ліквідності, не виконано.</p> <p>Плану заходів банку, спрямованих на відновлення рівня ліквідності, не розроблено, або такий план є неприйнятним</p>		
38	Є значна невідповідність між строками погашення активів і зобов'язань, що створює високий рівень ризику		
39	Активи та зобов'язання не є диверсифікованими, наявна суттєва концентрація, що значно підвищує ризик ліквідності		
40	Банк віднесено до категорії проблемних	Є значний ризик для життєздатності банку, або банк є нежиттєздатним	F
41	Є підстави для застосування до банку заходу впливу у вигляді віднесення банку до категорії проблемних, неплатоспроможних або відкликання банківської ліцензії та ліквідації банку		

Додаток 2
до Положення про встановлення
підвищених значень пруденційних
нормативів для банків України
(пункт 69 глави 12 розділу IV)

Характеристики бальної оцінки бізнес-моделі банку

Таблиця

№ з/п	Опис характеристики бальної оцінки бізнес-моделі банку	Висновок	Оцінка в балах
1	2	3	4
1	Діяльність банку генерує суттєві та стабільні прибутки, які є прийнятними з урахуванням ризик-апетиту з огляду на концентрацію в активах та структуру фінансування	Бізнес-модель і стратегія банку створюють низький рівень ризику для життєздатності банку	1
2	Немає суттєвої концентрації в активах та/або джерелах (структурі) доходів		
3	Конкурентоспроможність банку на обраних ним ринках з урахуванням стратегії банку, яка може зміцнити цю позицію, є високою		
4	Бізнес-план банку складено на підставі реалістичних припущень щодо подальшого розвитку бізнес-середовища		
5	Стратегія банку, затверджена радою банку, ураховує особливості чинної бізнес-моделі та потенційні можливості для її реалізації		
6	Діяльність банку генерує прибутки середнього рівня порівняно з подібними банками та/або минулими фінансовими результатами, які є прийнятними з урахуванням ризик-апетиту з огляду на концентрацію в активах та структуру фінансування	Бізнес-модель і стратегія банку створюють середньонизький рівень (від низького до середнього рівня) ризику для	2
7	Є певна концентрація в активах та/або в джерелах (структурі) доходів		

1	2	3	4
8	<p>Є конкурентний тиск на банк у сфері надання послуг / продажу продуктів на одному або на кількох ринках.</p> <p>Є певні сумніви щодо спроможності банку відповідно до стратегії банку врегулювати цю ситуацію</p>	життєздатності банку	
9	Бізнес-план банку складено на підставі оптимістичних (частково оптимістичних) припущень щодо подальшого розвитку бізнес-середовища		
10	Стратегія банку, затверджена радою банку, є обґрунтованою, урахує особливості чинної бізнес-моделі та потенційні можливості для її реалізації, але не без ризику		
11	Діяльність банку генерує доходи / прибутки, які нерідко є низькими чи нестабільними або ґрунтуються на ризик-апетиті та застосуванні механізмів фінансування, які викликають обґрунтовані занепокоєння	Бізнес-модель і стратегія банку створюють середньовисокий рівень (від середнього до високого рівня) ризику для життєздатності банку	3
12	На окремі звітні дати доходи / прибутки сформовано переважно за рахунок непередбачуваних доходів		
13	Є суттєва концентрація в активах та/або в джерелах (структурі) доходів		
14	<p>Конкурентна позиція банку щодо надання послуг / продажу продуктів на обраних ринках є слабкою. Є кілька перспективних напрямів діяльності.</p> <p>Частка банку на ринку може суттєво зменшитися. Здатність банку відповідно до стратегії банку врегулювати цю ситуацію є сумнівною</p>		

1	2	3	4
15	Бізнес-план банку складено на підставі оптимістичних припущень щодо подальшого розвитку бізнес-середовища		
16	Стратегія банку, затверджена радою банку, не є реалістичною і не може бути реалізована з огляду на чинну бізнес-модель, є недоліки в системі управління ризиками банку		
17	Діяльність банку генерує дуже низькі та надзвичайно нестабільні доходи / прибутки або бере на себе неприйнятний ризик чи застосовує неприйнятні механізми фінансування для того, щоб отримувати відповідні доходи	Бізнес-модель і стратегія банку створюють високий рівень ризику для життєздатності банку	4
18	Залежність банку від непередбачуваних доходів		
19	Високий рівень концентрації в активах та/або нестабільних джерел доходу		
20	Конкурентна позиція щодо надання послуг / продажу продуктів на обраних банком ринках є слабкою, що ставить під сумнів перспективу подальшого здійснення діяльності за напрямками. Є малоімовірним, що стратегія банку забезпечить урегулювання цієї ситуації		
21	Бізнес-план банку складено на підставі нереалістичних припущень щодо подальшого розвитку бізнес-середовища		
22	Стратегія банку, затверджена радою банку, не є реалістичною з огляду на чинну бізнес-модель, недоліки в корпоративному управлінні банку для реалізації стратегії банку, конфлікт інтересів керівництва, неналежний розподіл повноважень щодо управління ризиками		

Додаток 3
до Положення про встановлення
підвищених значень пруденційних
нормативів для банків України
(пункт 73 глави 13 розділу IV)

Характеристики бальної оцінки рівня організації корпоративного
управління та внутрішнього контролю банку

Таблиця

№ з/п	Опис характеристики бальної оцінки рівня організації корпоративного управління та внутрішнього контролю банку	Висновок	Оцінка в балах
1	2	3	4
1	Організаційна структура банку є ефективною та прозорою з чітким розподілом обов'язків, повноважень та відповідальності між органами управління банку, його структурними підрозділами, працівниками банку з метою уникнення їх дублювання; підрозділи управління ризиками та контролю повністю відокремлені від підрозділів банку, які здійснюють операції	Недоліки систем корпоративного управління та внутрішнього контролю банку створюють низький рівень ризику для життєздатності банку	1
2	Високий рівень корпоративної культури, належне управління конфліктами інтересів та функціонування в банку механізму конфіденційного повідомлення про неприйнятну поведінку		
3	Належний склад органів управління банку та відповідне їх функціонування. Відповідна колективна придатність ради банку та правління банку, яка дає змогу забезпечити ефективне управління, контроль за діяльністю банку		
4	Політика винагород відповідає стратегії банку, політиці управління ризиками та довгостроковим інтересам банку на наступні три роки		
5	У банку запроваджено систему управління ризиками, процедури		

1	2	3	4
	планування капіталу та ліквідності (ICAAP / ILAAP), включаючи стрес-тестування, згідно з вимогами нормативно-правових актів Національного банку		
6	У банку запроваджено ефективну систему внутрішнього контролю		
7	<p>Підрозділи управління ризиками та контролю, комплаєнсу та внутрішнього аудиту є незалежними та забезпечені належними ресурсами.</p> <p>Підрозділ внутрішнього аудиту ефективно виконує свої функції згідно з установленними вимогами</p>		
8	Інформаційні системи, організація інформаційної безпеки та механізми забезпечення безперервності бізнес-діяльності функціонують на належному рівні		
9	План відновлення діяльності банку є повним та реалістичним, його розроблення організовано на належному рівні		
10	Оцінка у сфері ПВК/ФТ – на належному рівні		
11	Організаційна структура банку в цілому є ефективною та прозорою з чітким розподілом обов'язків, повноважень та відповідальності між органами управління банку, його структурними підрозділами, працівниками банку з метою уникнення їх дублювання; підрозділи управління ризиками та контролю в цілому відокремлені від підрозділів банку, які здійснюють операції	Недоліки систем корпоративного управління та внутрішнього контролю банку створюють середньонизький рівень (від низького до середнього	2
12	Рівень корпоративної культури банку загалом є високим. Забезпечено належне управління конфліктами інтересів та функціонування механізму конфіденційного повідомлення про неприйнятну поведінку	рівня) ризику для життєздатності банку	
13	Склад органів управління банку в цілому є належним та функціонує.		

1	2	3	4
	Колективна придатність ради банку та правління банку загалом дає змогу забезпечити ефективне управління, контроль за діяльністю банку, або вживаються адекватні заходи із забезпечення відповідної колективної придатності		
14	Політика винагород у цілому відповідає стратегії банку, політиці управління ризиками та довгостроковим інтересам банку на наступні три роки		
15	У банку в цілому запроваджено систему управління ризиками, процедури планування капіталу та ліквідності (ICAAP / ILAAP), включаючи стрес-тестування, згідно з вимогами нормативно-правових актів Національного банку		
16	У банку запроваджено систему внутрішнього контролю, яка в цілому є достатньою		
17	Підрозділи управління ризиками та контролю, комплаєнсу та внутрішнього аудиту є незалежними і в цілому ефективними		
18	Інформаційні системи, організація інформаційної безпеки та механізми забезпечення безперервності бізнес-процесів у цілому відповідають потребам банку		
19	План відновлення діяльності банку є повним та переважно реалістичним, його розроблення в цілому організовано на належному рівні		
20	Оцінка у сфері ПВК/ФТ – на прийнятному рівні		
21	Організаційна структура банку та розподіл обов'язків, повноважень і відповідальності між органами управління банку, його структурними підрозділами, працівниками банку не є повністю	Недоліки систем корпоративного управління та внутрішнього контролю банку	3

1	2	3	4
	прозорими; підрозділи управління ризиками та контролю не мають затверджених процедур (внутрішніх документів банку) щодо їх незалежності від підрозділів банку, які здійснюють операції	створюють середньовисокий рівень (від середнього до високого рівня)	
22	Є обґрунтовані сумніви щодо належного: рівня корпоративної культури; управління конфліктами інтересів; забезпечення функціонування механізму конфіденційного повідомлення про неприйнятну поведінку	ризик для життєздатності банку	
23	Є обґрунтовані сумніви щодо адекватності (відповідності потребам щодо управління ризиками банку) складу органів управління банку та їх функціонування. Заходи щодо забезпечення відповідної колективної придатності є неефективними або не вживаються		
24	Викликає обґрунтоване занепокоєння той факт, що політика винагород може суперечити стратегії банку, політиці управління ризиками та довгостроковим інтересам банку на наступні три роки		
25	Є обґрунтовані сумніви щодо того, що система управління ризиками, процедури планування капіталу та ліквідності (ICAAP / ILAAP), включаючи стрес-тестування, відповідають вимогам нормативно-правових актів Національного банку		
26	Є обґрунтовані сумніви щодо того, що запроваджена система внутрішнього контролю є ефективною		
27	Викликають обґрунтовані сумніви незалежність та ефективність функціонування підрозділів управління ризиками та контролю, комплаєнсу та внутрішнього аудиту		

1	2	3	4
28	Є обґрунтовані сумніви щодо того, що інформаційні системи, організація інформаційної безпеки та механізми забезпечення безперервності бізнес-процесів мають належний рівень		
29	План відновлення діяльності банку має суттєві недоліки, є неповним та є певні сумніви щодо його реалістичності. Є обґрунтовані сумніви стосовно належного рівня організації роботи щодо складання плану відновлення діяльності банку		
30	Оцінка у сфері ПВК/ФТ – на задовільному рівні		
31	Організаційна структура банку та розподіл обов'язків, повноважень і відповідальності між органами управління банку, його структурними підрозділами, працівниками банку є непрозорими; підрозділи управління ризиками та контролю не відокремлені від підрозділів банку, які здійснюють операції	Недоліки систем корпоративного управління та внутрішнього контролю банку створюють високий рівень ризику для життєздатності банку	4
32	Рівень корпоративної культури та управління конфліктами інтересів є неналежним, не забезпечено функціонування механізму конфіденційного повідомлення про неприйнятну поведінку		
33	Склад та рівень функціонування органів управління банку є неналежними. Не забезпечено відповідної колективної придатності		
34	Політика винагород суперечить стратегії банку, політиці управління ризиками та довгостроковим інтересам банку на наступні три роки		
35	Рівень системи управління ризиками, планування капіталу (ICAAP) та/або планування ліквідності (ILAAP), включаючи стрес-тестування, є неналежним		

1	2	3	4
36	Підрозділи управління ризиками та контролю, комплаєнсу та внутрішнього аудиту не є незалежними та/або не функціонують згідно зі встановленими вимогами або їх діяльність є неефективною		
37	Запроваджена система внутрішнього контролю банку є неефективною		
38	Рівень інформаційних систем, організації інформаційної безпеки та механізмів забезпечення безперервності бізнес-процесів є неналежним		
39	План відновлення діяльності банку має суттєві недоліки, є неповним та нереалістичним. Роботу щодо складання плану відновлення діяльності банку організовано на неналежному рівні		
40	Оцінка у сфері ПВК/ФТ – на неналежному рівні		

Додаток 4
до Положення про встановлення
підвищених значень пруденційних
нормативів для банків України
(пункт 76 глави 14 розділу IV)

Характеристики бальної оцінки достатності капіталу банку

Таблиця

№ з/п	Опис характеристики бальної оцінки достатності капіталу банку	Висновок	Оцінка в балах
1	2	3	4
1	Розмір капіталу банку є достатнім для покриття всіх суттєвих ризиків, притаманних його діяльності, дотримання установлених підвищених значень нормативів достатності капіталу TSCR, комбінованого буфера капіталу та управлінського запасу капіталу	Розмір та структура капіталу створюють низький рівень ризику для життєздатності банку	1
2	Рівень нормативів достатності капіталу банку суттєво перевищує рівень OCR і очікується, що цей рівень підтримуватиметься і надалі		
3	Розмір капіталу банківської групи, до якої входить банк, перевищує встановлені нормативні вимоги та є достатнім для покриття ризиків		
4	Потреби в розробленні програми капіталізації / реструктуризації за результатами стрес-тестування немає		
5	Акціонери банку підтримують / мають змогу підтримати капітал банку на рівні, достатньому для дотримання вимог, встановлених статтею 35 Закону про банки. Структура власності банку є прозорою		
6	Розроблено прийнятний та надійний план забезпечення безперервної діяльності, який має потенціал бути ефективним за потреби		

1	2	3	4
7	<p>Структура капіталу та розмір капіталу банку є достатніми для покриття ризиків, притаманних його діяльності, забезпечено дотримання установлених підвищених значень нормативів достатності капіталу TSCR та комбінованого буфера капіталу впродовж щонайменше наступних 12 місяців.</p> <p>Значення нормативів капіталу перевищують установлені мінімальні значення.</p> <p>Розмір буферів капіталу наближається до граничного рівня</p>	<p>Розмір та структура капіталу створюють середньонизький рівень (від низького до середнього рівня) ризику для життєздатності банку</p>	2
8	<p>Стрес-тестування виявило низький рівень ризику щодо впливу різкого, але ймовірного економічного спаду на капітал.</p> <p>Дії менеджменту, спрямовані на вирішення цієї проблеми, заслуговують довіри</p>		
9	<p>Розмір капіталу банківської групи, до якої входить банк, наближається до граничного рівня щодо дотримання нормативних вимог</p>		
10	<p>Заплановані заходи, що спрямовані на зниження рівня ризиків капіталу та підвищення рівня капіталізації банку, виконуються</p>		
11	<p>Акціонери банку мають фінансову можливість та намір докапіталізувати банк</p>		
12	<p>Порушено порядок погодження набуття власником істотної участі в банку (позбавлення права голосу, застосування штрафу)</p>		
13	<p>Є репутаційний ризик</p>		
14	<p>Розроблено прийнятний та надійний план забезпечення безперервної діяльності, який має потенціал бути ефективно впровадженим навіть за умови</p>		

1	2	3	4
	недосягнення значень окремих прогностичних показників		
15	<p>Розмір регулятивного капіталу банку має граничне значення щодо встановлених мінімальних вимог.</p> <p>Висока ймовірність порушення банком установлених підвищених значень нормативів достатності капіталу TSCR за несприятливих умов</p>	Розмір та структура капіталу створюють середньовисокий рівень (від середнього до високого рівня)	3
16	<p>Розмір сформованих окремих буферів капіталу є меншим, ніж нормативно встановлений.</p> <p>Ефективність (дієвість) заходів банку з підвищення рівня капіталізації є сумнівною</p>	ризик для життєздатності банку	
17	<p>Стрес-тестування виявило середній рівень ризику щодо впливу різкого, але ймовірного економічного спаду на капітал.</p> <p>Дії менеджменту банку, спрямовані на вирішення цієї проблеми, не можуть заслуговувати довіри</p>		
18	Розмір капіталу банківської групи, до якої входить банк, на окремі звітні дати протягом останніх шести місяців мав нижче значення, ніж нормативно встановлений рівень		
19	Високі ризики ефективної реалізації плану заходів банку, спрямованих на зниження рівня ризиків капіталу та підвищення рівня капіталізації		
20	Акціонери банку мають фінансову спроможність докапіталізувати банк, проте наявні ознаки, що капіталізацію не буде проведено		
21	Є конфлікт між власниками банку		
22	Перехід контролю над банком до третіх осіб		
23	До банку чи власників істотної участі в банку державою або іноземними державами застосовано санкції		

1	2	3	4
24	Розроблено план забезпечення безперервної діяльності, щодо якого є обґрунтовані сумніви стосовно ефективного впровадження		
25	Перспектив досягнення банком рівня OCR протягом наступних трьох місяців немає	Розмір та структура капіталу	4
26	Мінімальний розмір регулятивного капіталу банку не дотримано на окремі дати протягом останніх шести місяців, що передують даті проведення оцінки	створюють високий рівень ризику для життєздатності банку	
27	<p>Імовірність порушення банком установлених підвищених значень нормативів достатності капіталу TSCR з початком різкого, але ймовірного економічного спаду є високою.</p> <p>Стрес-тестування виявило, що вимоги до капіталу з початком різкого, але ймовірного економічного спаду не буде дотримано.</p> <p>Розроблені банком заходи, спрямовані на вирішення цієї проблеми, не заслуговують довіри</p>		
28	Розмір капіталу банківської групи, до якої входить банк, на окремі звітні дати протягом року мав нижче значення, ніж нормативно встановлений рівень		
29	<p>Заходи банку щодо підвищення рівня капіталізації є неефективними.</p> <p>Не забезпечено виконання переважної частини запланованих заходів, спрямованих на відновлення рівня капіталу банку та зниження рівня ризиків капіталу, або немає плану заходів банку, спрямованих на відновлення рівня капіталу та зниження рівня ризиків капіталу, або такий план є неприйнятним</p>		
30	Акціонери банку не мають фінансової можливості докапіталізувати банк		

1	2	3	4
31	Структура власності банку є (визнана) непрозорою		
32	Власник істотної участі банку зник (його заарештовано)		
33	Плану забезпечення безперервної діяльності банком не розроблено, або такий план є неприйнятним / неефективним		

Додаток 5
до Положення про встановлення
підвищених значень пруденційних
нормативів для банків України
(пункт 79 глави 15 розділу IV)

Характеристики бальної оцінки достатності ліквідності банку

Таблиця

№ з/п	Опис характеристики бальної оцінки достатності ліквідності банку	Висновок	Оцінка в балах
1	2	3	4
1	<p>Ліквідна позиція банку та джерела фінансування є стабільними.</p> <p>Фактичні значення нормативів ліквідності банку значно перевищують установлені нормативні значення, які згідно з прогнозами залишатимуться на високому рівні.</p> <p>Значення буфера ліквідності перевищує визначений Національним банком рівень</p>	Стан ліквідності банку та джерела фінансування створюють низький рівень ризику для життєздатності банку	1
2	Нормативи обов'язкового резервування коштів банком дотримуються		
3	Немає суттєвого ризику ліквідності через наявність невідповідності між строками погашення активів і зобов'язань		
4	Довгострокові джерела фінансування (зі строком залучення більше одного року) є стабільними та не створюють очевидних ризиків для діяльності та бізнес-моделі банку		
5	Активи та зобов'язання є диверсифікованими відповідно до бізнес-моделі банку		
6	Доступ до джерел фінансування, включаючи учасників банківської групи, до якої входить банк, є вільним		
7	Розроблено прийнятний та надійний план фінансування банку в кризових ситуаціях, який має потенціал бути ефективним за потреби		

1	2	3	4
8	Фактичні значення нормативів ліквідності банку, буфера ліквідності та нормативу обов'язкового резервування коштів перевищують установлені Національним банком значення, проте є ризик їх зниження	Стан ліквідності банку та джерела фінансування створюють середньонизький рівень (від низького до середнього рівня) ризику для життєздатності банку	2
9	Невідповідність між строками погашення активів і зобов'язань створює низький рівень ризику, тенденцій до погіршення немає		
10	Довгострокові джерела фінансування (із строком залучення більше одного року) створюють низький рівень ризику для діяльності та бізнес-моделі банку з огляду на наявну невідповідність між строками погашення активів і зобов'язань		
11	Активи та зобов'язання є диверсифікованими відповідно до бізнес-моделі банку, водночас спостерігаються окремі концентрації, що суттєво не впливають на ризик ліквідності		
12	Є доступ до необхідних джерел фінансування, проте в межах учасників банківської групи, до якої входить банк, є ознаки нестачі у фінансуванні		
13	Розроблено прийнятний та надійний план фінансування банку в кризових ситуаціях, який має потенціал бути ефективно впровадженим навіть за умови недосягнення окремих прогнозних показників		
14	Нормативи ліквідності мають граничні значення. Значення буфера ліквідності погіршується або є нижчим за встановлений Національним банком рівень. Є обґрунтовані сумніви щодо спроможності банку відновити достатній рівень ліквідності впродовж наступних трьох місяців	Стан ліквідності банку та джерела фінансування створюють середньовисокий рівень (від середнього до високого рівня) ризику для	3

1	2	3	4
15	Нормативи обов'язкового резервування коштів банком дотримуються	життєздатності банку	
16	Невідповідність між строками погашення активів і зобов'язань створює середній рівень ризику та має тенденцію до погіршення		
17	Довгострокові джерела фінансування (зі строком залучення більше одного року) створюють середній рівень ризику для діяльності та бізнес-моделі банку з огляду на наявну невідповідність між строками погашення активів і зобов'язань		
18	Активи та зобов'язання не є достатньо диверсифікованими, наявні концентрації потребують посиленого контролю		
19	У межах учасників банківської групи, до якої входить банк, є ознаки нестачі у фінансуванні		
20	Розроблено план фінансування банку в кризових ситуаціях, стосовно якого є обґрунтовані сумніви щодо ефективного впровадження		
21	<p>Значення буфера ліквідності стрімко погіршується або є нижчим за встановлений Національним банком рівень.</p> <p>Переважну частину запланованих заходів, спрямованих на відновлення рівня ліквідності, банком не виконано.</p> <p>Плану заходів банку, спрямованих на відновлення рівня ліквідності, не розроблено, або такий план є неприйнятним / неефективним</p>		
22	Є значна невідповідність між строками погашення активів і зобов'язань, що створює високий рівень ризику		
23	Довгострокові джерела фінансування (зі строком залучення більше одного року) спричиняють високий рівень ризику для діяльності та бізнес-моделі банку з огляду на наявну невідповідність між строками		

1	2	3	4
	погашення активів і зобов'язань		
24	Активи та зобов'язання не є диверсифікованими, наявна суттєва концентрація, що значно підвищує ризик ліквідності		
25	У межах учасників банківської групи, до якої входить банк, є нестача ліквідності		
26	Плану фінансування банку в кризових ситуаціях немає або такий план є неприйнятним / неефективним		